

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 k.
Negyedévre ..... 4 ..
Helyben hához hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
szombat utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 97. szám.

Nagyvárad.

Szerda 1914 április 29.

Delegációk.

A magyar és az osztrák delegációk Budapesten jöttek össze, hogy tanácskozzanak a monarchia állapotáról, bajairól s megkeressék az orvoslást a bajokra.

Ma délelőtt 10 órakor fogadja a budai királyi várban Ferenc Ferdinánd trónörökös az osztrák delegációt, majd egy óra múlva a magyar delegáció tagjait s trónbeszéddel nyitja meg a közös ügyek bizottságainak tanácskozásait.

A monarchia alig volt valaha súlyosabb helyzetben, mint most, mert a nemzeti öntudat által önértékükben megnőtt nemzetek kétségbe vonják magának a monarchiának létjogosultságát is. Lassanként sok helyen kiveszett a monarchia szükségességébe vetett hit s ma már úgy beszélnek egyesek a monarchia felosztásáról, mint valaha Törökország felosztásáról.

A monarchia jórészt széthuzó népelemekből áll, a kiket közös eszme egybe alig fűz, egyedül az uralkodó személye iránti hűség s azért némelyek ez ellen azt a véres orvoslást találták ki, hogy a monarchia egyetlen egységes államtól is lemondást követelne a nemzeti létének teljes kifejtéséről.

A monarchia gyengesége abban áll, hogy maguk az egyik államot, Ausztriát alkotó népelemek egy része nem tudja a monarchiát olyan alakulatnak, melynek érdeke az ő szívükhöz volna kötve. Ezért nincs osztrák hazafiság s nem is lehet.

Azok a balkán államok, melyeknek önértékét annyira megnövelte a harci siker, ma már nemesak a

monarchia, hanem Magyarország felosztásáról is beszélnek.

Itt az ideje azért, hogy a monarchia végső erőfeszítéseit iparkodják haderejét oda emelni, hogy képes legyen újra oly félelmetessé válni, mint valaha. A veszély tudata idézte elő azt az óriási költségemelkedést, hogy a közös ügyek összes kiadásai az idén felülhaladják a 748 milliót, ami 151 millió több kiadást jelent a múlt évihez képest.

A mostani delegációt az teszi még érdekessé, hogy az ellenzék egy töredéke bizonyára kifejezést fog adni orosz barátságának is. Míg eddig osztatlan volt a hármas szövetség dicsérete, most már azt is kezdik hangoztatni, hogy a hármas szövetség mellett a fegyverkezéssel felül, még barátkozással is lehet a monarchia érdekeit védelmezni.

A külföld érdeklődésének szembeötlő jelenségei vannak: a legnagyobb orosz lapok szerkesztőiket küldik el, hogy figyelemmel kísérjék a delegációk tanácskozásait és a párisi Le Temps is külön tudósítóját küldte el Budapestre, ezenkívül a nagyobb külföldi lapok is elküldték tudósítóikat.

A külügyminiszter ma délután tartja meg exposéját külön az osztrák s külön a magyar delegációban. A magyar delegáció elnöke gróf Zichy Agost, alelnöke Beöthy László volt kereskedelemügyi miniszter.

A delegáció megalakulása.

Budapest, apr. 28.

Délután fél 5 órakor megjelentek a közösminiszterek is a magyar kormány részéről gróf Tisza István, Teleszky János és Hazay Samu

báró. A főrendek részéről Chorin Ferenc, Harkányi Frigyes és Windisgrätz herceg. Az elnöki széket Harkányi foglalta el. Majd a megalakulás következett. Elnökül egyhangulag Zichy Agost, alelnökül Beöthy Lászlót választották meg. Zichy Agost az elnöki szék elfoglalása után megemlékezett az uralkodó állapotáról. Örömeinek ad kifejezést a fölött, hogy a király egészségében határozott javulás állott be. Majd felolvassa a miniszterelnöknek átíratát, melyben tudatja, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös holnap fél 11 órakor fogadja a delegáció tagjait. Kéri, hogy a trónörökös előtt mindnyájan jelenjenek meg és hallgassák meg a királyi kézirat felolvasását.

A király állapota.

Bécs, április 28. A király állapota nem javul olyan gyorsan, mint vasárnapi és hétfői állapotából várni lehetett volna.

Tegnap a király rendkívül friss volt és még nagyobb munkaprogramot végzett el, mint az előző napokon. A fogadásoknál a király, nem hallgatva az orvosok intésére, nem kimélte magát a beszéd közben és ennek tulajdonítható, hogy éjjel a köhögés inger erősödött.

Ma délután megjelenik a királynál Ferenc Ferdinánd királyi herceg trónörökös és tanácskozik vele a delegáció megnyitásáról. Ez alkalommal bizza meg a király a trónörökösöt a Fejérváry báró temetésén való képviselőletére is.

A mai éjszaka.

Schönbrunn, április 28. Ófelsége állapotáról ma azt közlik, hogy az elmúlt éjszakát a köhögés időnkint megzavarta ugyan, de egészben véve az éjszaka jól telt el. Étvágy, erőbeli állapot és közérzés teljesen kielégítő.

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portái- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashídő mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

Fejérváry temetése.

Tegnap délután két óraker helyezették örök nyugalomra Fejérváry Géza báró holttestét. A temetés a képzelhető legnagyobb katonai pompával ment végbe, számtalan notabilitás érkezett Bécsbe, hogy jelen legyen a végtisztességen.

A magyar képviselőház küldöttsége Szász Károly alelnök vezetésével utazott Bécsbe. A magyar kormányt Sándor János és Hazai Samu képviselték, mivel a miniszterelnök a delegációk tegnap délutáni alakuló ülése miatt akadályozva van az utazásban.

Fejérváry báró holttestét még előző nap vitték át a gyászszobából a magyar testőrségi palotába, amelynek dísztermét gyönyörű gyászpompával díszítették. A fekete posztóval bevont falakon ott díszlett az elhunyt cimere. A terem közepén hatalmas katafalk emelkedett, amelyre a gyönyörű nagy ornamentikával díszített érekeporsót helyezték. A holttestet a gárdakapitányi díszegyenruhába öltöztették.

A gyászoló közönség a magyar testőrgárda palotájának előcsarnokában gyülekezett és ott várta be Ferenc Ferdinánd trónörökösnek, a király képviselőjének, érkezését. Ezután bevonultak a díszterembe, ahol gróf Széchényi Miklós püspök beszentelte a koporsót. Ezután megindult a menet a központi temető felé. A katonai vezényletet Frigyes főherceg végezte.

A temetésen megjelentek között ott voltak Péter Ferenc, Lipót Salvator, Károly Albert és Jenő főhercegek. Ernő Agost, Fülöp Kóburg hercegek. A német császár és a bolgár király szintén képviselték magukat. A magyar képviselőházat Beöthy Pál elnök képviselte.

A temetőnél Károly Ferenc József főherceg vezénylete alatt lévő katonák dísztüzet adtak, míg a koporsót a sirba helyezték a kivonult zászlóaljak tisztelegtek. A temetőben Széchényi Miklós megyéspüspök még egyszer beszentelte a koporsót s ezzel a temetési szertartás véget is ért.

Megoldásra váró városi ügyek.

A nyugdíjszabályzat. — Az Amke internátusa. — A rendőrség szaporítása. — Az új tűzoltólaktanya építése. — Emberbaráti intézmények segélyezése.

Nagyvárad városánál a megoldásra váró kérdések egész tömege várja, hogy a törvényhatóság döntése alá kerüljön.

Ezek közül került tegnap néhány a pénzügyi szaktanácsosok elé.

Előkerült a város új nyugdíjszabályzata, melyről nemrég részletesen megemlékeztünk. Az új szabályzat mielőbbi megvalósítása az összes városi alkalmazottakra nézve nagy horderejű, mert teljesíti mindazokat az óhajokat, amelyek a változott viszonyok mellett megilletnék a város alkalmazottait, különösen most már, mikor az állam és a vármegyék rendezték az alkalmazottaik nyugdíj ügyét.

A pénzügyi bizottság tegnap abban állapodott meg, hogy kinyomatja a szabályzatra vonatkozó számításokat s azután teszi meg javaslatát a törvényhatósághoz.

A pénzügyi szaktanácsosok tegnap ülésén Lukács Ödön pénzügyi tanácsnok elnökölt.

Az új nyugdíjszabályzat.

Lukács Ödön ismertette a főszámvéző által elkészített új nyugdíjszabályzatot, amely az állami nyugdíjtörvénnyel összhangban áll. A mostani nyugdíjszabályzat elavult, nem felel meg sem a viszonyoknak, sem a szociális kívánalmaknak. A tervezet szerint a nyugdíjalap területe 123,900 koronára emelkednék, mert a város minden alkalmazottja megkapná a nyugdíjjogosultságot. A város pénztárát ez évenként 18 ezer korona újabb összeggel terhelné, s 291 olyan városi alkalmazottra terjedne ki, akik eddig nem voltak nyugdíjjogosultak.

Dr. Molnár Imre híve a humánus nyugdíjintézménynek, de felületesen nem akar

tárgyalni s ezért kéri, hogy a főszámvéző kimutatását sokszorosítsák és kézbesítsék a tagoknak.

Dr. Rezső Mór, Kelen Béla hasonló szellemben szövegezték.

Weisz Lajos a fedezet dolgában aggályoskodik, mert ki fizeti a 18 ezer koronát. Ez egy és fél százalék közköltségnek felel meg.

Szűcs Géza hozzájárul a kinyomatáshoz. Igyekezett összeegyeztetni a városi pénztár és a tisztviselők érdekét. A három százalék levonást a fizetésekből kevésnek tartja.

Dr. Molnár Imre még pótdómelemeléssel is megszavazza a nyugdíjügy végleges rendezését.

Dr. Popper Ákos progresszív alapon óhajtja a tisztviselők hozzájárulását. Felhívja a számvézőség figyelmét, hogy a villamosmű alkalmazottjai lépjenek be a magántisztviselők nyugdíjgyűlésébe.

Hofbauer Pál matematikai kiszámítást kíván a nyugdíjtervezet pénzügyi hatására nézve.

Lukács Ödön hozzászólása után levették a szabályzatot a napirendről s kinyomatják.

A vigalmi adó.

Ezután Lukács Ödön előterjesztette az általa elkészített szabályrendeletet a vigalmi adó behozataláról. A nagy gonddal összeállított szabályzat megadóztatja a mulatságokat, mozikat, kávéházi hangversenyeket, a cigányzene kivételével. Ki van véve az adózás alól a színház. A szabályzattól évi 30—40 ezer korona jövedelmet vár a tanács.

Dr. Rezső Mór a színházi páholy és földszinti jegyeket is adó alá akarja vonni, mert a színház szerinte tisztán szórakozóhely. A kártyát is megadóztatni kívánja.

Weisz Lajos szintén ilyen irányban foglal állást.

Dr. Molnár Imre ellenzi a színház megadóztatását, mert a színház mégis csak kulturális intézmény. Nem megterhelni, hanem támogatni kell a színházat, nehogy olyanra süllyedjen, hogy a Böske-szerű darabok legyenek a műsoron.

NÉHÁNY SZÓ AZ ANGOL KATH. hölgyek vallási mozgalmairól.

Irtá: Szilágyi Dózsa.

1897-ben halt meg Londonban az irgalmas testvérek első főnöknője, Chatelain testvér, „the little French mother” „a kis francia mama”, ahogy nevezték az angolok, mert francia volt. Hivatásának 53. évében amint élete, úgy temetése egy diadalut volt a világ városban. Amennyi könnyet letörölt életében, az most forrásként megeredt. De nem a nyomor sajtolta ki, hanem a szeretet, amivel Sister Chatelain, Chatelain nővér a legszebb emléket állította a szíveken.

Egy beláthatatlan tömeg: pap, apáca, iskolásfiúk, lányok, felnőttek, munkások és testvérei képezték utolsó kíséretét, akiknek áldó szava és imája tömjénülként vette körül kis fehér koporsóját, amely nem volt nagyobb, mint egy kis gyermeké.

Ez a temetés a szintér mily változását jelent. Ez a testileg törpe irgalmas testvérek nagy léleknek kellett lenni, mert valamikor Londonban csak katonai és rendőri

fedezet alatt tudott végig menni. Oly nagy volt az anglikán Londonban a „pápiastaság” elleni elfogultság vagy gyűlölet, hogy sokszor sárral, kövel dobálták meg, akit utolsó útján áldva, imádkozva, siratva kísérték.

Nagyhatalom a hit és szív az imájával, amelynek ostroma jéghegyeket hoz mozgásba és olvaszt meg.

Azt hiszem a megdobált és megsiratott irgalmas testvér küzdelmes élete s dicsőséges temetése, első fogadtatása és az utolsó bucsuszava megrázóan állítja lelkünk elé az angol katolicizmus helyzetét 1859-ben, amikor ez a testvér először Londonba ment. De azt az erős munkát is, amit ki kellett és ki kell fejteni annak a nőnek, aki Londonban az apostoli tevékenység küzdelmes és nemes terére lép.

Az apostoli lelkek termékei, alkotásai a „settlement”-ek, telepítvények, amelyekben, akik az emberben örök értékeket is tudnak látni, oly lelki várakat állítottak, hol a személyes, individualis foglalkozás és felüdítő szórakozás tartja fogva azokat, akiket a szegénység és neveltelenség vallástalanságba

vagy e világ város erkölcsi kloakáiba döntene.

Mert a kisugárzó szeretet gyengéd bánásmódja a nevelőhöz bilinesel; a nemes szórakozás pedig, amelyen keresztül tud eszengeni a tiszta lelkiismeret szava, könynyedén tartja féken azokat a vad erőket, amelyek az erkölcsi összhang feldulására törnek.

1908-ban 6 ily settlement (ami tulajdonképpen egy nagyszabású patronázs) volt Londonban, amelyek közül az a legrégibb, amely a Harvard háznak köszöni eredetét, amelynek feje Norfolk hercege, Angliának első grófja, aki a főúri származásának fennkölt gondolkodásával tisztelettel parancsoló erkölcsi tartalmat ad.

Az igaz nemesség a szívben bírja királyi trónusát. Akárhányágu korona elhomályosodik, az őszeres közönséges cikkévé lesz tartalmatlan lélek felett.

Egy másik érdekes a „Saint Antony”-féle settlement, amelyet Newcastle hercegnője Henriette Adela alapított, aki az évből 10 hónapot töltött ot vagy hat hölgy társaságában apostoli hivatásának szentelve életét.

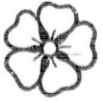
Győződjön meg róla, hogy a

Kolozsvári „Kristály” Gőzmosógár

FEST TISZTIT MOS A LEGSZEBBEN.

Az ország több mint negyven nagyobb városában képviselve.

FONTOS! Nagyváradfiók: Zöldfa-utca. Weisz Bernáttal szemben.

Dr Popper Ákos úgy a színházat, mint a katonazenét kivoná a megadóztatás alól.

A szakbizottság mellőzte a színház megadóztatására vonatkozó indítványt s a szabályzatot elfogadta.

Az Amke internátusa.

Az Alföldi Magyar Közművelődési Egyesület középiskolai tanulók részére internátust szándékozik építeni Nagyváradon. Ingyen telket, ingyen vizet stb. és évi négyezer korona támogatást kér.

Elnök a kért támogatás megadását javasolja.

Ösupán az évi 4000 korona támogatás kérdésében voltak felszólalások s végül a kérelem teljesítését, dr Weisz Lajos indítványára azzal ajánlja a bizottság, miszerint kösse ki a város, hogy az építkezést azonnal kezdje meg az egyesület.

Szaporítják a rendőrséget.

A kormány a rendőrség fejlesztésére ez évben 54000 korona államszolgálatot adott Nagyváradnak. Az összeg feléről már határozott a törvényhatóság. A másik felének 27000 koronának hovaforrására nézve Gerő főkapitány javasolta, hogy a rendőrséget 10 új I. oszt. rendőrrel és 1 hivatalos szolgálóval szaporítsák, a felügyeletet díjazták. Erre a célra 27218 korona lenne szükséges.

Dr Molnár Imre melegen pártolja a rendőrség szaporítását, azonban kéri, hogy a hegyi rendészetet fentartó 8 hegyőr fizetésére is juttassanak annyi összeget, hogy a rendőrséggel egyenlő fizetést kapjanak ezek a szegény emberek, akik fáradságos munkát fejtenek ki s nagyban hozzájárulnak a város közbiztonságának fentartásához. Ezenkívül végzik a hivatalos idézések, bírósági, árvaszéki, telekkönyvi és postai kézbesítéseket. Fizetésükből nem képesek megélni.

Gerő Ármán nagy elismeréssel van dr Molnár Imre hegyközségi elnök buzgó működése iránt s kéri, hogy indítványát vonja vissza, mert a miniszteri rendelet szerint a hegyőröket nem lehet bevonni ebbe a rendezésbe, mert nem rendőrök. Be kellene vonni a hegy felügyeletét is a rendőrség kötelékébe. Erre nézve már kérte dr Molnár Imrét, hogy lépjenek érintkezésbe.

Dr Molnár Imre kifejti, hogy míg a

hegy mai szervezetében fennáll, a jelenlegi állapot fentartandó. Lovas rendőrt akar a főkapitány a hegyre; de ez nem megfelelő, mert ott nem elég az utakon való őrködés. A belterületeken kell őrködni. A mai rendszer mellett 2000 holdon 30-40 év óta nem volt nagyobb büneset, mert ha idegen érkezik a hegyre, azt a vincelléreknek 24 órán belül be kell jelenteni. Ő csak méltányosságot kér, hogy a szegény hegyőrök fizetését javítsák meg emberséges módon. Belenyugszik a dologba most, ha a jövő évi költségvetésben gondoskodik a város a hegyőrök fizetésének emeléséről.

A főkapitány javaslatát ilyen értelemben fogadták el.

Új tűzoltólaktanya.

Lukács Ödön elnök előterjesztette az új tűzoltólaktanya ügyét. A Nagypiac-téren az áruaktár mellett épülne fel az új tűzoltólaktanya, amelynek a terve is elkészült. De ezt a tanács is túl drágának találta, 405,495 korona építési költséggel s arra jöttek rá, hogy a földszinten 3 üzlet lenne, amely az évi 22300 korona annuitást részben fedezné s így csak évi 17300 koronát kellene a városnak fizetni.

A bizottság, az elnök javaslatára azzal adja vissza az ügyet, hogy a terveket egyszerűsítsék, akként, hogy az a későbbi fejlesztést ne akadályozza. — Esetleg jelenleg bérhelyiségben levő közintézményt (vegyki-sérleti állomás stb.) helyeztessenek el az épületben.

*

A szegedi vakok intézete részére évi 300 korona segélyt javasol a bizottság, azzal a kikötéssel, hogy egy nagyvárad vak elhelyezését találjon az intézetben.

Az Orsz. Közművelődési Tanács részére, az analfabéta tanfolyamok segélyezésére pedig 5 évig évi 300 korona segély megszavazását javasolja a szakbizottság.

A szerb concordátum.

Szerbia párisi követe, Vesnic, Rómába utazott s egy konkordátum tervezetét fog a Vatikán-nak átnyújtani. A tervezet szerint Szerbia egy katolikus érsekséget és két püspökséget akar felállítani és pedig az érsekséget Belgrádban, a két püspökséget pedig Úszkúben és Prizrendben.

Nem szerzetesi élet ez, de hivatásszerűen szentelik idejüket a testvéri szeretet és kölcsönös támogatás boldogító légkörében. Az emberszeretet lelkes csapata, amely permanenciában, állandó készenlétben van, hogy benne a lelki és testi nyomor szívvél és okossággal telt segítőt találjon.

Együtt imádkoznak, együtt étkeznek, együtt éreznek és házukból a felebaráti szeretet ezen vigyázó állomásaiból délután szétmennek, meglátogatják szívvél és anyagi segítséggel a nyomorgó családokat.

Az odavetett alamizsma csak pillanatra enyhít és nem nemesít; csak az az értékes és lelketadó, amibe az adakozó a nemes gondolat és érzés drágaköveit rejti el.

Este pedig kezdődik a klubélet, amelyen a hercegnő társnőivel együtt a szeretet királyi diadémjával ragyognak.

Itt van aztán élet és democraia. A különböző jobb vagy szegényebb sorsúak az igaz szeretet demokráciájában egyesülnek. Hangos az élet, itt énekelnek, ott táncolnak, amott olvasnak, mások szabással foglalkoznak. Bármilyen legyen a foglalkozás, nagy rendeltetése van: a lélek nemes tehetségeinek érvényrejuttatása, ami a legegyszerűbb foglalkozást vagy játékos szórakozást a nyugodt és tiszta benső, erkölcsi életének tényezőjévé tesz.

Nézzük csak London legpiszkosabb és erkölcsileg leglazább negyedének a „Whitechapel” tipikus lakóit.

Micsoda proletártömeg, amelynek rongyai, fésületlensége akár a fején, akár a lélekben nagy lelki erőt követelnek, hogy a

megsértett esztétikai izlés ne gátolja meg a szeretet szabad kiadását.

E settlementeknek van konyhájuk, ahol a lányok ételeket készítenek és haza viszik szüleikhez. A sütés-főzés után van oly takarítás, ami még a legelhanyagoltabbban is felbreszti vagy ápolja a tiszta és takaros háziasság erényét, amelyben egyedül tud csak tündöklenni és varázsló lenni a családi élet.

A bőkezű hercegnő jóvoltából rendeznek kirándulásokat, de nem feledkeznek a lélek kirándulásáról se, amely a szentgyakorlatokon élvez üdítő erkölcsű levegőt.

Aki végigment valamikor Londonban a zsebtolvajok negyedén mint Torver-Hill vagy Whitechapel, aki látta, hogy a hódításról és dicsőségről beszélő obeliszkok aljában a munkátlan és erkölcstelen nyomor hever, az méltányolni fogja, hogy a lelkeknek e nemes gondolkodásu halászlai milyen lekipásztori hivatást teljesítenek, amelyben az ima és áldozatkészség versenyre kelnek egymással.

A mi Katolikus Növédő Egyesületünk patronánsai is nagy fontossággal bírnak az erkölcsi élet terén, mert visszatartanak és jót adnak. De mik ezek az angol szellemekhez képest, amelyek oly fejlettek, gyakorlataik, sokoldalúak.

A nővédelemnek haladása és nagy ünnep lesz az, amikor egy nagy költő és lélek apostoli hévvel szerető „holt kéz” egy fejedelmi gesztussal egy nagy otthont varázsol elő a meglévő és fejlődésre képes csirából.

Concours Hippique Nagyváradon.

A Vilmos-huszárok lovaglőversenye május 4., 5. és 6.-án.

A Vilmos huszárezred május hó 4-én, 5-én és 6-án pazar látványosságban fogja részesíteni Nagyvárad publikumát. Ezekén a napokon rendezi gyönyörű lovaglőversenyét a Béné-kuti gyakorlótéren. A nagyvárad 7-ik huszárezrednek, de az egész katonai társadalomnak fényes ünnepnapjai lesznek ezek, amelyekre lázas lelkesedéssel készülődnek. A civiltársadalom szintén kiveszi részét a versenyekből, bizonyára az idén is igen sokan lesznek kinn a verseny-téren, hogy gyönyörködjenek a pazarlátványosságban, amelyben a gavallér Vilmos huszárezred részesíti Nagyváradot. A lovasjátékokra diszes meghívókat boesátott ki a 7-ik huszárezred. A versenyek mindhárom nap reggel 8 órakor veszik kezdetüket.

A nagyvárad Concours Hippique

elnöksége és tiszteletbeli bírái

a következők:

Gróf Tisza István miniszterelnök, gróf Wolkenstein Frostburg Oszwald, gróf Szapáry József, Meixner Otto gyalogsági tábornok, gróf Zedtwitz Alfréd altábornagy, lovag Henriquez János altábornagy, Csanády Frigyes altábornagy, báró Nagy Gyula tábornok, báró Peteani Arthur tábornok, báró Schönberger Brunó tábornok, Schilling János tábornok, báró Klingspor Guidó ezredes, nemes Kirsch Frigyes ezredes, Logoschan Miklós alezredes, Pally Lajos és Berzeviczy Béla ezredes.

Bírák a díjlovaglásban.

Flohr János alezredes, elnök, Dóry László őrnagy, Strada Gyula őrnagy, Sárossy László kapitány, Havas Gábor kapitány, Rozinszky Gyula kapitány.

Bírák a díjugrató és tereplovaglásban.

Gróf Bissingen és Nippenburg Nándor tábornok, elnökök, gróf Batthyány Gábor alezredes, gróf Széchenyi Viktor, Csécsi-Nagy Imre alezredes, Békési Béla őrnagy, Dollereder Emil őrnagy, Nedeczky Ferenc őrnagy, Papházy János őrnagy, Hug Károly őrnagy, Hummel Árpád kapitány, Cserey Vilmos kapitány, Bodó Emil kapitány, Helferich kapitány, Remenár László kapitány, Derka Károly kapitány, Papp József kapitány, Jászay Miklós kapitány, Telegdy József tartalékos főhadnagy, Kovács Géza főhadnagy, Argyelán Zoltán főhadnagy.

Tiszteletdíjakat

adományoztak a tisztikar számára: A 7-ik huszárezred hölgyei, a m. kir. 2 ik honvédhuszárezred, gróf Széchenyi Miklós püspök, gróf Zedwitz Alfréd altábornagy, néhai báró Stummer Sándor, gróf Széchenyi Viktor, gróf Tisza Lajos, Pally Lajos, Wandl János, dr Weszely Tibor, nemes Wertheimstein Viktor, az ezredparancsnok és a törzstisztek: Strada Gyula őrnagy, a századparancsnokok, Telegdy József tart. főhadnagy, báró Trauttenberg Imre tart. hadnagy, Meszlény László tart. hadnagy, ifj. gróf Mailáth György tart. hadnagy, Miskolczy Jenő tart. hadnagy, ifj. gróf Tisza István tart. hadnagy, báró Szentkereszthy György tart. zászlós, Lichtenstein Pál kapitány, Ruttkay Ferenc kapitány, báró Stummer Károly kapitány, báró Waldbott Kelemen főhadnagy, ifj. gróf Wolkenstein Trostburg Oszwald főhadnagy, báró Baich Péter főhadnagy, gróf Teleki Sándor főhadnagy, Zsilinszki István főhadnagy, végre az ezred versenyegylete és néhány, a lovas-sportot pártoló ur.

A legénység részére tiszteletdíjakat adott báró Baich Péter főhadnagy, valamint az ezred díjlovaglő egylete.

Az egyes versenyszámokra rendkívül sok nevezés érkezett be. A részletes programot a versenyek napján, illetve vasárnap számunkban közölni fogjuk.

A munkásházak építése

53 iparos pályázott.

A Nagyváradon építendő munkásházakra kiírt pályázatra 53 vállalkozó és kisiparos adta be pályázatát.

A munkálatok kiírása tudvalevőleg akként történt, hogy egyes házcsoporthoz is lehet pályázni s ez lehetővé tette, hogy kisiparosaink is pályázhassanak.

Tegnap bontották fel a pályázatokat, e szerint a következők pályáztak a munkákra:

Kreith és Gáll (Brassó) összmunkákra 532.020 korona, Marinkovics Sándor az I-IV. csoport munkáira 79.425 korona, Major Ferenc a föld-, kőműves- és elhelyező munkákra, az I-V. csoportra egyenként: 65096 K, 65096 K, 50703 K, 35901 K, 50262 K. Láncezy, Grünfeld és társai III-V. csoport munkáira összesen 262660 K, Ungerleider Mór és társai mázólok munkákra 7612 K, 3 százalék engedmény, Rosenfeld Elek kövező és burkoló 26864 K, Széles Sándor asztalosmunkákra V. csoportban összesen 46988 korona.

Ifj. Rimanóczy Kálmán asztalosmunkákra 51507 K, Hant Jenő üveges 4259 K, Hollandi, Papp és Wellisch asztalosmunkákra II-IV. csoportban 19360 K, Bernácsi József vízvezeték és asztalosmunkákra 25646 K, 10 százalék engedmény, Óváry Lajos kályhás 5880 K, 8 százalék engedmény, Waldmann Antal vízvezetési és csatornamunkákra 24512 K, Suhajda János pala- és cserépfedél munkákra 21517 K, Szentácsi János és társai bádóg és vízvezetési munkákra 33241 K, Dávid Bernát és Novák mázólok munkákra 7759 K.

Tárnoki László cserepező 18364 K, Bedő Gyula asztalos, a III. csoport munkáira 9165 K, Goldberger Lajos bádógos és vízvezetési munkákra 27646 K, ugyan ő csatornázási munkákra 8627 K, Agárdi István mázólok 8627 K, 5 százalék engedmény, Szabó Károly asztalos 50337 K, 2 százalék engedmény, Heller Testvérek üvegesmunkákra 4581 K, 8 százalék engedmény, Vicsay Testvérek vízvezetési, csatornázási stb. munkákra 50493 K, 2 százalék engedmény, Szánthó Dezső lakatos és kárpitos munkákra 30100 K, 3 százalék engedménnyel. Barza József az I., II., IV. csoport munkáira aláíratlanul 913 K.

Schvartz testvérek (Kolozsvar) bádógosmunkákra (óvadék nincs) 4909 kor. Mislivcz Pál (Késmárk) ácsmester (bánapénz nincs) 122065 kor. Deutsch K. I. üveges munkákra az I-VI. csoportban 4090 kor. özv. Popovics Gyuláné kályhás munkákra 15120 kor., 5 százalék engedmény, Tóth Lajos lakatos 9447 kor., Tarsoly F. és fia I-VI. csoport asztalos munkákra 57481 kor., Hann Lajos kőműves munkákra 137937 kor., Pankolits K. és fiai ács és föld, elhelyező munkákra 105468 kor., Tóth Kálmán vízvezetési, csatornázási és bádógos munkákra 30554 korona, 8 százalék engedmény.

Pethő Zsigmond mázólok 7386 kor., Keztyüs János 25436 kor., Török Sándor és társai lakatosművekre 35290 kor., Máthé István mázólok 10050 kor., 7 százalék engedmény, Péncz József és társai ácsmunkákra 125125 kor., Bálint M. és társa mázólok 5526 kor., 3 százalék engedmény. Czafalvi J. és társa mázólok 6613 korona.

Reisinger József az összes építő munkákra 520417 kor., Koller J. bádógos és vízvezetési munkákra 31198 kor., 2 százalék engedmény, Grünbaum Vilmos asztalos munkákra 65139 kor., 15 százalék engedmény, Winkler Izidor mázólok 8389 kor., Rendes Vilmos föld, kőműves, ács és elhelyező munkákra I-VI. csoportban 88146 kor., Péncz Lajos ácsmunkákra 73093 kor., 3 százalék

engedmény, Ujlaki Elek és Bende ácsmunkákra V-ik csoportban 17928 kor., Nagy Miklós, Ujlaki Elek, Szabó 49712 korona.

Madarász testvérek összmunkákra 557063 kor., Grünvald Jenő lakatos 42631 kor., 3 százalék engedmény, Tátray Sándor vízvezetési munkákra 24933 kor., 6 százalék engedmény, ugyanő lakatos munkákra 40034 kor., 7 százalék engedmény, Kiss J. Jenő és Kemény Béla az I-VII osztályok összes munkáira 612754 korona.

Az ajánlatokat a főmérnökségnek és a számvevőrségnek adták ki összehasonlítás, átszámítás és egyeztetés végett.

Kikapott a Zenta.

A rendőrkutya különös passziója.

*

A nagyváradai rendőrségnek különös szenzációja van. Pár nap óta rájöttek, hogy csalódtak egyik leg-hűségesebb közegekben, a Zenta kutyában.

Nem az ő kiváló nyomozó tehetségében, mert azt ezután mutatja be. A bizalom rendült meg egy kicsit iránta.

A szép állat tudvalevőleg Jánossy Gyula főkapitányhelyettes keze alatt van. Soha nem volt ennek a kutyának ilyen fejedelmi dolga.

Reggel sétál a gazdájával, pompásan reggelizik, délelőtt ismerkedik a városi emberekkel (nagyon sokan megfordulnak a főkapitányhelyettes szobájában) megszagol mindenkit, hátha valamikor szüksége lesz erre a tapasztalatára.

A dédelgetett állat a legharmónikusabb életet éli itt Nagyváradon. Várja nyugodtan, hogy mikor lesz rá szükség. Meg is apadt a bünesetek száma, mióta Zenta ur váradi lakos.

De egy jó rendőrkutya nem lehet el dolog nélkül. Igaz, Zenta? . . . A ravasz állat buskomoran sétált napközben a fényes lakásban s Jánossy kapitányék gyönyörködve nézték.

Önagysága a legkedvesebb kutya-csemegéekkel traktálta s olyan nagy volt a bizalom, hogy a pelenyés talakat, sódarokat érintetlen csontokat egész nyugodtan kint hagyták előtte.

— Ó nem nyúl Zenta semmihez! . . . Okos, jó állat ő, tudja, hogy nem szabad. Ugye Zenta? . . .

A kutya azt mondta, hogy bizony ő nem ehés ilyen dolgokra. Felőle akár olyan sódaresont hegyet állíthatnak elibe, mint a Himalája, még sem kapna a csont után.

Meg aztán ha eltűnne egy sódar, menten őt gyanúsítanák. Pedig ő szereti a titokzatos bűnügyeket s olyan sívár a bünkronika, hogy szinte sirni szeretne egy jó rendőrkutya. Még majd őt is a munkátlanok közé sorolják.

Egy szép reggel aztán eltűnt önagysága gyönyörű negyven koronás kócsagtolla. Határozottan emlékszünk mi is, hogy a legszebb fejdíszek egyike volt egész Nagyváradon.

Az eset elég izgatónak volt és homályos. Nosza itt a jó kutya, majd kinyomozza ez a tolvajt.

Előbb azonban különböző keresztkérdések adtak fel némely személyeknek, de minden eredmény nélkül. A Zenta néma maradt, élvezte a nagy zűrzavart és várta a nagy megbízást.

Estére egy új kócsagdísz került a kalapra s a Zentát elbujtatták egy fotel alá. Előre élvezték, hogy ha jön a tolvaj, hogy fog ez a kutya a nyakába ugrani.

Az éjszaka elmúlt minden különösebb esemény nélkül. Reggel a Zenta frissen, csillogó szemekkel jött ki a szobából.

Jánossy kapitány megnézi a kalapot: — a kócsagtoll ismét hiányzik.

— Mi az Zenta? Ki járt itt?

Zenta kussol a szigorú tekintetre, rejtegeti fejét. Megnézi a száját, hát uram fia! a kutyának még akkor is fogai közt volt egy pár pihés toll. Zenta mogetta a drága kócsagtollakat. Mind a két esetben 40-40 korona kárt csinált.

A rendőrségen már folyt az eljárás ismeretlen tettes ellen. Persze Jánossy kapitány nyomban megszüntette a nyomozást. De szegény Zenta nem kerülhette el a házi fenyítéket.

Mosolyogva túrta a verést s a végén azt mondta:

De mégis adtam egy kis munkát ugye . . .

Amerikában nyomorognak a magyar színészek.

Kassai Rózsi és Pongó László kálváriája. Szeretnének haza jönni, de nincs pénzük.

Ki ne emlékezne arra, hogy Görög Olga, a Szigligeti színház kitűnő koloratur énekesnője milyen lázasan készült az amerikai utra. Csak Erdélyi Miklós direktor kérésére maradt idehaza, pedig a primadonna sok-sok dollárról, rengeteg ékszerről, tapsról és babérról szövögette álmait sok napon keresztül.

Heltai amerikai direktor Budapesten toborozta össze a társulatot. Nagyváradai ismerősök közül Kassai Rózsi és Pongó László írtak alá a szerződést. Még pedig nagy örömmel. A kis társulat aztán vonatra, majd hajóra ült és januárban megkezdte működését Amerika magyar lakta városaiban.

Egy darabig csak ment valahogy a magyar színészek sora, de amikor elfogytak azok a városok, a hol sok magyar lakik, megfordult a kocka. Még színpadot sem kapott Heltai és fészerekben voltak kénytelen játszani. Egy-egy helyen a baptista imaházat tudták csak megszerezni, még pedig délelőtti előadásra. Persze még a honfitársak sem mehettek el, hiszen délelőtt mindenki dolgozik Amerikában.

Most jött haza az újvilágból két nagyváradai ember, Weisz Ignác és Friedmann Sámuel. Ők beszélnek, hogy Young-Towban egy alacsonyabb rendű vendéglőben találkoztak Pongóval és Kassai Rózssal. Wiskit ittak és barna kenyeret ettek. A társulat többi tagja még aludt.

Délután indultak a szomszédvárosba, de minden anyagi haszon kilátása nélkül.

Különösen Pongó panaszkodott nagyon. Elmondta, hogy a szerződésileg kikötött gázsí felét sem kapják meg a tagok, pedig ott mindent kétszeres áron kell megfizetni. Nem egyszer voltak azon a ponton, hogy megszöknek, de ettől a szerződés, de különösen a pénzhány tartotta őket vissza. A legjobb magyar operetteket adták elő üres házak előtt, az angol előadásokat pedig egyszerűen figyelembe sem vették.

— Két hónap óta kóborgunk városról városra. Mindenütt egy napig tartózkodunk és mint a vándoreirkusz, felszedjük a sátorfánkat és tovább állunk. Csak az adósságokat hagyjuk hátra.

Még is csak azok jártak jobban, akik itthon maradtak szép Magyarországon. Pedig hányan készülődtek lázasan az amerikai diadalutra!

HIREK

Tájékoztató.

Május 2. Csendőrskola bálja a Kereskedelmi Osarnokban.

Május 3. Délután 4 órakor: Katholikus Népszövetség értekezlete a választói törvény tárgyában.

Május 4, 5, 6-án a huszárezred lovagló versenyje a Bóné-kuti gyakorlótéren.

Május 10. Szent László ünnepével kapcsolatban a Katholikus Kőr új palotájának megnyitása. 9-kor szent mise, fél 12-kor ünnepély a Katholikus Körben, este 9-kor tánemulatság.

Május 17. Katholikus Népszövetség közgyűlése délután 4 órakor; este fél 9-kor Kath. Népszövetség tánemulatsága a Kath. Körben.

* Csillageső a hadseregben.

Május elsejét nehezen várják a hadseregben, nevezetes dátum ez, a tömeges kinevezések és előléptetések napja. A mostani május 1. is meghozta a csillagokat, a sok kinevezést. Ófelsége a nagyváradi hadkiegészítési parancsnokot, Melehner Róbertet a 37. gyalogezredben, báró Berg Ármint a 7. huszárezredben őrnagyokká, Szüts Sándor, Vermes Ottó és Fényes Barna főhadnagyokat a nagyváradi 4. honvéd gyalogezredben századosokká, Igaz Ödön és Oláry Sándor hadnagyokat a nagyváradi honvéd gyalogezredben főhadnagyokká, a tábori tüzérségnél Kappel György hadnagyot a 4. t. ezredben főhadnaggyá és a tartalékban dr Roth Vilmos segédorvost a nagyváradi 4. honvéd gyalogezredhez főorvossá nevezte ki.

* **Uj konzuli jogtanácsos.** Közöljük az érdekeltekkel, hogy a philippopeli es. és kir. consulátus dr Romano Marcó ügyvédet consuli jogtanácsossá kirendelte Nagyvárad, 1914. április hó 25-én. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara: Schwartz Izidor alelnök. Dr Sarkadi Lajos titkár.

* A polgári leányiskola reformja.

A biharmegyei polgáriskolai Tanárok Köre május hó 3-án, vasárnap délelőtt, pontosan féltizenegy órakor Nagyvárad-város székházának bizottsági termében a polgári leányiskola reform-ügyének ismertetése céljából közgyűlést tart. Előadó: H. Fekete Péter nagyszalontai polgári leányiskolai igazgató. Az előadást vita követi, melyben bárki részt vehet. A vita befezte után a Kőr megválasztja tisztikarát, tárgyalja az esetleges indítványokat. A leánynevelés e nagyfontosságú problémájának minél alaposabb megvitatására az **elnökség a Kőr tagjain kívül a különböző jellegű tanintézetekben működő tanfőfiakat s az iskolaügyek iránt érdeklődő közönséget meghívja az elnökség.**

* **Kinevezések.** A m. kir. Pénzügyminiszter Brídó János adóhivatali ellenőrt a tiszalöki m. kir. adóhivatalnál, IX. fizetési osztályban való meghagyása mellett a nagyszalontai m. kir. adóhivatalhoz adóhivatali pénztárnokká, — Polacsek József körösbökenyi lakost a pécsi m. kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségű segélydíjas adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

* **Siket Traján megvizsgálta a postát.** Siket Traján posta- és távirtda igazgató most fejezte be a nagyváradi posta- és távirtdahivatal vizsgálatát. Az igazgató minden hivatalt a legapróbb részletességig megvizsgálta s a tapasztaltak felett a legnagyobb megelégedésének adott kifejezést.

* Tizenhat évig kórházban.

Fráter Imre kórházi igazgató-főorvos igen szomorú statisztikát terjesztett be Fráter Barnabás alispánhoz. Súlyos, vaskos akta volt ez, melynek minden egyes lapja egy-egy ember katasztrófáját jelenti. Az akta 229 lapból áll. Minden lap egy-egy betegnek a szomorú történetét mondja el rideg orvosi meghatározással és naptári számokkal. Ezek a kimutatások olyan betegekről készültek, akik már három hónapnál huzamosabb idő óta állanak a kórház ápolása alatt. Átnéztük ezt az akta csomót. A kimutatás szerint a kórház legöregebb betege egy Varga Róza nevű nő, aki 1898. óta van már a kórházban. Ez a szerencsétlen nő ön- és közveszélyes elmebajban szenved. Az elmekórházban van elhelyezve. Minden három hónapban bejelenti az igazgató-főorvos és a miniszter minden három hónap elteltével újabb három hónapi ápoltatási időt engedélyez részére. A többi beteg, akiknek nagy része szintén az elmekórházban van, 10—12 éve eszik már a kórház kenyérét és várják a gyógyulást.

* Végpusztulás fenyeget egy községet.

Az élesdi járásban Kiskopács határában érdekes és veszedelmes elváltozásokat idézett elő az utóbbi év tul bő esőzése. Tudvalevőleg a Sebes-Körözs folyik itt, melynek medre egyáltalán nincs szabályozva. A mult évi áradások alkalmával a Körözs áttörte a régi meder évszázados partjait és új medret alkotott magának. Az új meder az eredetivel 300 méternyire van, még pedig közvetlen a falu alatt. Egy nagyobb áradás esetén az egész falut elvinné a víz. A lakosság előbb közmunkával akarta biztosítani a falut, de nem sikerült. A laikus falusi gazdák által készített gátakat éjjel elvitte a víz és ez így ment heteken keresztül. Végül is képviselőtestületi ülés elé vittek a dolgot, ahol megállapították, hogy csakis megfelelő szakemberek tudják megmenteni a községet, még pedig állami támogatással. Ezért kérelemmel fordultak az alispánhoz, hogy a község részére a szükséges támogatást eszközölje ki. Az alispán el is rendelte a helyszíni tárgyalást, mely alkalommal a kulturmérnöki hivatal a folyó sürgős rendezését mondta ki. A kulturmérnöki hivatal tegnap tett jelentést a dologról az alispánnak, aki viszont a miniszternél fog közbenjárni, hogy a szükséges támogatást a község megkapja.

* Alaptalan vád egy rendőr ellen.

Kincses László rendőr ellen feljelentést adtak be a felettes hatósághoz, hogy a rendőr szabad óráiban a cipész mesterséget is folytatja. Sőt a vád szerint, még a posztot is otthagya, ha sürgős munkája akadt. Vizsgálat indult Kincses László ellen és kiderült, hogy a vád alaptalan volt és személyes bosszúból eredt, amiért most már Kincses László adott be feljelentést a feljelentő ellen. Így aztán minden rendben van.

* Hamza Gyuszi a párisi Grand Café-ban.

Egymásután viszik el tőlünk a jobbnál-jobb cigányokat. Bura Karesi, mint ismeretes három hétre Varsóba, a „Brisztol” szálloda éttermébe szerződött. Most pedig Hamza Gyuszi, a Pannonia kitűnő primása, akinek különben is európai híre van, meghívást kapott Párisba, a Grand Café-ba. Az impresszarió tegnap tárgyalta a kitűnő primással és Pongrácz Elemérrel, az ugyanolyan kitűnő másodprimással. Napi 25 francot ígérnek a két primásnak és 18—18 francot a banda tagjainak. Hamza Gyuszi nem jutott még megállapodásra az impresszá-

rióval, de amint a jelek mutatják, a primás elfogadja az ajánlatot és akkor 12 tagú bandájával július 1-től kezdve szeptember közepéig fog muzsikálni a legelőkelőbb francia hölgyeknek és uraknak.

* Vizsgáztatják az irni-olvasni tudókat.

Az új választási törvény előírja, hogy az elemi IV. illetve VI. osztályt végzett 30 éves férfiak, ha iskolai bizonyítványuk nincs, a közigazgatási bizottság által kiküldött vizsgázóbizottság előtt igazolhatják, hogy irni-olvasni tudnak. Nagyváradon május 18-án kezdi meg működését a vizsgázó bizottság. A kik vizsgázni óhajtanak, május 16-án délután 5 óráig jelentkezzenek a városháza 3. számú szobájában. Későbbi jelentkezéseket nem vesznek figyelembe.

* Részegember a Bémer-téri aszfalton.

Tegnap délután egy részegember támolygott ki a Bémer-téri Berger-féle pálinkamérésből. Alig volt képes a lábán megállani s a robogó kocsik alig tudták kikerülni. Lassan ödögött a tér közepén, míg egyszerre csak neki lódult s egy konfliktus esett, mely keresztül ment rajta. A járókelők hozzá rohantak, a rendőr talpra állította s megállapították, hogy semmi baja nem lett. A rendőrrel karonfogva távozott a bepálinkázott atyafi. Mikor jön rá végre a rendőrség, hogy az ilyen alakok, meg a Berger-féle pálinkamérés nem a Bémer-térre való?

* Görög keleti püspök és titkáranak vizsgálja.

Goldis László aradi gör. kel. szentszéki titkár, az aradi román egyházmegyei zsinat jegyzője, akit a nemrég tartott nemzetiségi vitából Nagyváradon is ismernek — az Aradon most folyó zsinaton bejelentette lemondását zsinati tagságáról minden indoklás nélkül. Lemondásának oka az a szóváltás volt, mely püspökével keletkezett a papnevelőintézeti tanárok fizetésrendezése körül. A most folyó zsinat tárgyalja a nagyváradi gör. kel. püspöki helynökségnek püspökséggé emelését is.

* Egy utcásor veszedelme.

Érmihályfalván az utépitések, töltések létesítése miatt a község egyik alacsonyabban fekvő utcája minden nagyobb esőzés alkalmával víz alá került. Az utcára nyíló házak pincéjét színültig megtöltötte a víz, úgy hogy az egész épületsor veszélyben forgott. A baj tovább fejlődésének megakadályozása végett tegnap helyszíni szemlét tartottak, melynek vezetője Fráter Barnabás alispán volt. A szemle alkalmával a helyzetet tényleg tarthatatlannak találták és elhatározták a veszélyben forgó utca alácatsatornázását.

* Megnyílt a motorüzemű kávépörköldő.

a Rákóczy-uton az Orsolya-zárda épületében, ahol a m. t. közönség már kora reggeltől késő estig élvezheti a Trieszti Kávé és Tea behozatalomnál az Aszódi 8-féle zamatú pörkölt kávéit, amely izre és zamatra nézve utánozhatatlan. Telefon szám 610. Üzlet portáléja narancssárga. A mélyen tisztelt közönség kéri a Rákóczi-uti motorüzemű kávépörköldő megtekintésére, mely városunkban egyedüli.

* Ma szerdán a Honvéd zenekar a Fekete Sas kávéházban hangversenyt rendez.

A következő műsorral: 1. „Jovescu” induló Urbán. 2. „Művészélet” keringő Strauss. 3. Nyitány „Maritana” c. op. Wallace. 4. Nagy ábránd „Faust” c. op. Goduod. 5. a) „Ave Mária” zenekar, hárfá kis. Schubert. b) „Hajnali szerenád” Lavotta—Fricsaj. 6. Nagy ábránd „Bohémélet” c. op. Puccini. 7. Nagy

ábránd „Pagliacci“ c. op. Leoneavalló. 8.
„Egy éj Bécsben“ egyveleg Komzák. 9.
„Honvéd induló“ Baldasics.

* Megmart fiatal házások.

Bihardiószegen, ahol pedig tudvalevőleg csak nem rég irtották ki az egész kutya-állományt, ismét veszett kutya garázdálkodott. Mint tudósítónk jelenti tegnap délelőtt Varga Sándor feleségével együtt ép az udvarukból léptek ki, mikor egy hatalmas kutya rájuk ugrott és mindkettőjüket megmarta. Vargáékat, kik csak pár hete tartották meg az esküvőjüket felszállították a Pasteur-intézetbe.

* A pesti cselédek a Vigadóban.

Ennek a pompás, 8 felvonásos operett-szkeccsnek két legjobb szerepét Parlagi Kornélia és Pintér Imre játsszák. Mind a két nevet jól ismeri a nagyváradi publikum. A Szigligeti színház tagjai voltak sok éven keresztül és nagyon belopták magukat a közönség szívébe. Most is olyanok, mintha a Szigligeti színház színpadján játszanának. Parlagi Kornélia a bájos, kedves hangú művész és Pintér a pompás énekes és kitűnő színész. Mellettük Delli Lajosné és Féli Zsóka aratnak sok és megérdemelt tapsot. Nagyon ügyes Kertész Lajos is. A szkeccs maga kacagtató bohóság, ami le tudja kötni a közönség figyelmét. Az énekszámok pompásan illeszkednek be a kacagtató jelenetekbe. Harsog is a Vigadó mozgó a nevetéstől és a tapstól, mert a szereplők eredeti ötletes alakítással játszanak. Aki jól akar mulatni, az feltétlenül nézze meg „A pesti cselédek“ kinema-skeccset.

x **Zenekedvelők figyelmébe.** Tisztelettel értesitem a zenekedvelő közönséget arról, hogy a legújabb felvételi újdonságaimmal megérkeztem. Columbia, Diadal felvételei, gramfonok olcsó árban, továbbá gramfon és az összes hangszerek javítását is elvállalom. SIMON GYULA Rákóczi-ut 22.

x **Fehér és fekete bőr női félcipők** 3 kor. szarvasbőr barna és fekete finom parti női félcipők 5 korona, női chevrau amerikai félcipő 7 korona, férfi chevrau amerikai cipő 10 korona, ugyanaz félben 9 korona; sandálok 20—25-ig 2 korona, 26—28-ig 2.60 korona, 29—34-ig 3.20 korona, 35—43-ig 4 korona. Férfi és fiú szalmakalapok, férfiművek, urdivat cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása. Fekete Jenőnél Szent János-utca, Kispipa mellett.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Szichta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazar épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x **Kiadó lakások.** Szőlős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Csi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár r.-t.-nél, Kossuth-utca 16 szám.

* **Eladó házak.** Sal Ferenc-utca 13 szám alatti ház, 6350 négyzetméter telek, mely a Páris-patak beboltozása folytán nagy utcai frontot nyer és így nagy haszonnal keesegtető biztos jövővel bír, 7 lakással, nagy kert és gyümölcsös, továbbá Ritoók Zsigmond-utca 21. szám alatti két ház, jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladók. Biharmegyei Takarékpénztár.

x 3 szoba, előszoba, konyha és mellék-helyiségekből álló lakás, külön udvarral, május 1-re kiadó. Iskola-utca 11. szám, Rákóczi-utca, villamos megálló.

x **Warhanek halkonzervgyári lerakat** Kossuth-utca, Sas palota *Aszódi-nál*. Bőjti idényre megjötték a friss halkonzervek: Ostseetejes 16 fillér, ruszli nagy 4 fillér, göngyhering 10 fillér, file 6 fillér, pácolthering 12 fillér, borshal 2 fillér, mustár hering 16 fillér, angolna dekája 4 fillér, 1 doboz halsaláta rendkívül finom 50 fillér. Szardiniák gyári árban. Rendkívül sokféle tengeri halak.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal

Telefon 1076.

Telefon 1076

x **Petőfi-utca végén** a Törköly-mérő-ut 114. sz. alatt két egyszobás lakrész május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, Kossuth-utca 6.

x **A legújabb párisi kalap-újdonságok** egyedül KOHN HELJN kalapüzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésesebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Atalakításokat modellek után vállal.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba foglaltva szájpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,
visszázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

* **Ingtalan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

„The Roosevelt Shoe“
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

**A legszebb
kézimunkák**

Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783.

SZÍNHÁZ

...
Heti műsor.

Szerda: Böském.
Csütörtök délután: Liliomfi. (Ifjúsági előadás); este: Böském.
Péntek: Böském.
Szombat: Böském.
Vasárnap délután: A Kis király; este Böském. (Bérletben.)

A Gyurkovits leányok — ifjúsági előadásban. Mint arról már hirt adtunk, a színház e hét csütörtökén délután három órakor ifjúsági előadást rendez, a melyre eddig Szigligeti Ede Liliomfi-ja volt kitűzve. Közbejött akadályok miatt elhelyett Herczeg Ferenc bájos, megkapó szépségű vigjátéka, a Gyurkovits lányok kerül színre, amelyet csak nem rég elevenített fel a színház még pedig pompás előadásban.

A mandarin. Két angol szerzőnek csodaszép keleti motivumu drámájára, A mandarinra készül most a szintársulat, amelynek ensembléja a legnagyobb buzgalommal fáradozik a siker biztosításán. Ennek a legújabb keletű és a fővárosban óriási tetszéssel fogadott exotikus drámának káprázatos szépségei vannak, amelyek a maguk keleti pompájukban épp úgy a darab szűzségében, nyelvének poézisében nyilatkoznak meg, mint a diszletekben, amelyek a Mandarin nagyváradi bemutatójára már óriási apparátussal készülnek a színház festőtermében.

„NYILTÉR“

Reisz Miksa

butorgyára BÉKÉSCSABA
NAGYVÁRAD,

Rákóczi-ut 14. szám.

Üzemünket tetemesen kibővítettük, ennek folytán elismert elsőrendű készítményeinket — minden versenyt kizáró olcsó árban szállíthatjuk.

TELEFON: 9—04. SZ.

EGYESÜLETEK

A Bihar megyei Ált. Tanítóegyesület 27-én tartotta közgyűlését megelőző választmányi ülését. A többi között három fontos ügy: a „Tanítók Háza” felépítése, Vasady Lajos kir. tanfelügyelő tíz éves jubileumának megünneplése, az Országos Tanítószövetség hóbortos átirata: „Készöböljük ki a vallást az iskolából” teljes számban vonzotta be még a vidéki tanítónöket s tanítókat is. **Virányi Béla** kir. mérnök szak-szerű előadása után kimondta a választmány, hogy a tanítók gyermekei részére egyelőre 40-50 — a Bunyitay-ligetben levő saját telkén 90-100 ezer korona értékben még az ősz folyamán fölépíti a Tanítók Házát.

Az alapkő letételével kapcsolatosan lelkesünnepelésben részesíti Szirmay Lajos indítványára Vasady Lajos kir. tanfelügyelőt, a tanítók lelkes barátját, a „Tanítók Háza” ügyének önzellen apostolát abból az alkalmából, hogy éppen az ősszel lesz tíz éve, hogy kitartó, fáradhatatlan munkásságával, igazságos, pártatlan tekintélyével, becsületes magyar gondolkodásával magas nivójára emelte föl Biharország kulturáját.

Számborovszky Rezső alelnök meggyőző és lelkes előadása után egyhangulag ítélte el a választmány egy néhány „modern” tanító kieroszakolt handabandázását, a hitoktatás eltörlését illetőleg. Meggyőződésből, szívből, lélekből az igazi népoktatás szempontjából szükségesnek s fontosnak tartja a hittan tanítását, mint minden erkölcs alapját. A többi a tanítókat, az iskolát érdeklő ügy egyértelmű letárgyalása is mutatja, hogy amióta a hárompontos testvéreket lehetlenné tették, becsületesen hivatásának magasztalán áll a bihari tanítótság.

IGAZSÁG- SZOLGÁLTATÁS

A Tribuna kivándorlási hírdetése. A Tribuna című tuzó nemzetiségi újság hatalmas hírdetést tett közzé még 1909. szeptember 19-én. Az Aurora hangzatos címén megjelenő hírdetés a kivándorlás előnyeit; és könnyű módját igyekezett feltárni a kivándorlásnak a jó oláh nép előtt. Pikáns szenzációja volt az ügynek, hogy az ismert nemzetiségi agitátor, dr. **Lukács László** küldte be a vállalat nevében a hírdetést. Az aradi kir. ügyészség kivándorlásra való csábítás vétsége címén perbe fogta dr. **Lukács Lászlót** és a Tribuna kiadóhivatali főnökét, **Michir Györgyöt**. Az aradi kir. törvényszék mindkettőjüket 100 K. fő és 40 kor. mellék-büntetésre ítélte.

Felebbezés folytán a nagyváradi kir. ítélőtáblához került az ügy. Tegnap tárgyalta **Gálbory József** táblabíró elnökletével az ügyet a tábla felebbeviteli büntető tanácsa. A vádat dr. **Skulthéy István** kir. főügyész-helyettes képviselte, a védelmet dr. **Zigre Miklós** ügyvéd látta el.

A tábla Michir Györgyre vonatkozólag az ítéletet helybenhagyta, dr. **Lukács** ellenben felmentette. Érdekes a tábla ítéletének az indokolása. Igaz ugyan, hogy **Lukács** küldte be a hírdetést, de nem ő tette közzé, hanem **Michir György**, a kiadóhivatali főnök, tehát a büneselkményt ő követte el. Az ítélet ellen a vád képviselője, valamint a védő és **Michir** elítélése miatt semmiségi panaszt jelentett be.

VIGADÓ mozgó variete Sas-passage.

1914. április hó 29, 30
szerdán, csütörtökön

A PESTI CSELEDEK

Operette kinema szkeccs 8 felvonásban, 4 film és szinpadí jelenet. Szövegét írták **Pintér Imre** és **Gerő S. Sándor**, zenéjét szerezte **Hubert Miksa**.

Személyek:

Özv. **Kropacsek Vencelné Delli Lajosné**
Mici, a leánya . . . **Féli Zsóka**
Griffli Gyula színész . . . **Kertész Lajos**
Zsuzsi szobaleány . . . **Parlagi Kornélia**
Gyuri inas . . . **Pintér Imre**

(Történik Budapesten, idő: ma.)

Ezt megelőzi remek, igazi művészi színvonalon álló kabaré előadás, előadják a társulat kiváló művészei.

Az előadások kezdete hétköznap 7 órakor, szombat, vasárnap és ünnepnap d. u. 3-kor.

Teljes 2 órás műsorok. Remek szelíztetők. Buffé. Telefon szám 12-21.

Helyárak: Páholy-ülés 1 K. 80 fill. — Zsölye 1 K. 20 Tamlásszék 80 fill. — III. hely 60 f. — Katonák őrmesterig és gyermekek félhelyáru jegyet váltanak.

MULATSÁG

Csendőrök bája. A nagyváradi m. kir. országos esendőriskola hallgatói **Antalfy Margitka** tánciskolájában zártkörű kolont tartottak. Most a kolon befejezéséül, május hó 2-án a Kereskedelmi Csarnok dísztermében jótékonycélu próbabált rendez a népszerű táncitanárnő. Belépődíj: személy-jegy 2 korona, esaládjegy 5 korona. Kezdeté este 8 órakor. A zenét **Rác Imre** zenekara szolgáltatja. A növendékek a következő táncokat mutatják be: **Foulena**, braziliai macsies, magyar szóló, one-step, japán ballett, angol tánc és tót tánc.

TÁVIRÁTOK

A közös költségvetés.

Budapest, április 28.

(Saját tudósítónktól.) A delegációban le-tárgyalandó költségvetések főbb tételei a következők:

A külügyi rendes kiadások 18 millió 565,274 korona, rendkívüli 294619 korona.

Hadügyi rendes kiadások 483 millió 514,415 korona, rendkívüli 1 millió 670 ezer korona.

Hadi tengerészeti rendes kiadások 70 millió 825,140 korona, rendkívüli 5 millió 411,570 korona.

Rendkívüli hitel 101 millió korona.

Közöspénzügyi rendes kiadás 5 millió 31940 korona, rendkívüli 16500 korona.

Kossuth Ferenc állapota aggasztó.

Budapest ápril 28.

(Saját tud.) **Kossuth Ferenc** állapota aggasztóra változott. Táplálékot egyáltalán nem vesz magához, mesterségesen táplálják. Közérzete rosz. A legrosszabbtól lehet tartani.

Balogh Jenő gyásza.

Győr, ápril 28.

(Saját tud.) Ma délután 5 órakor temették el óriási részvét mellett **Balogh Jenő** igazságügyi miniszter édes anyját, özv. **Balogh Gábornét**. Az elhunyt felett a kormány minden tagja részvétét fejezte ki a mélyen sujtott miniszternek.

A közvetítés elfogadása.

Washington, ápril 28.

Royas mexikói külügyminiszter értesítette **Risso** spanyol nagykövetet, hogy elfogadja a délamerikai államok közvetítését.

A tisztviselők pragmatikája.

Budapest, április 28.

(Saját tudósítónktól.) **Tisza István** gróf ma délben fogadta a megyei és állami tisztviselők egyesületeinek küldöttségét. A küldöttséget **Fazekas Ágoston** pestmegyei alispán vezette. Biharvármegyéből **Werner**

Kálmán árvaszéki elnök vett részt. A küldöttség a tisztviselők pragmatikájának megalkotására kérte fel Tiszát. Tisza kijelentette, hogy hiva a pragmatikának és ezt meg is fogják valósítani, ezt azonban a közigazgatás reformja fogja megelőzni. Megígérte Tisza azt is, hogy a két egyesület annak idején bizalmas természetű előkészítő értekezletre is meg fogják hívni.

Elítelt ujságíró.

Szeged, április 28.

(Saját tud.) Az itteni törvényszék ma államellenes izgatás miatt vonta felelőségre Kozmos Edét a Nap munkatársát. A bíróság bűnösnek mondta ki Kozmost és elítélte 6 hónapi államfogházra.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Buza áprilisra	— — —	—
Buza májusra	— — —	13.22
Buza októberre	— — —	11.97
Rozs áprilisra	— — —	—
Rozs októberre	— — —	9.58
Zab áprilisra	— — —	—
Zab októberre	— — —	8.26
Tengeri májusra	— — —	—
Tengeri júliusra	— — —	7.35

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	800.50
Oszttrák hitelrészvény	—	612.—
4%-os koronajárjék	—	80.75
Oszt. magy. államv.	—	702.—
Jelzálogbank	—	406.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	499.50
Hazai bank	—	277.—
Magyar bank	—	480.50
Keresk. bank	—	3620.—
Rimamurányi	—	645.50
Salgótarjáni kőszén	—	709.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1041.—
Közuti vasut	—	621.—
Városi villamos	—	317.—
Adria	—	—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. KRÜGER ALADÁR.

Ha nincs megelekedve

szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármiké. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6 (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szobu olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Kérjünk és fogyasszunk mindenütt

Nagyváradai sört!

mert szín, íz és maláta-tartalom tekintetében a legelső gyárak termékeivel vetekszik és amellet olcsóbb.

Rendeléseket már 10 üvegtől kezdve a városi raktár házhoz szállít. Állandó vevők ingyen jeget kapnak.

Nagyváradai Sörgyár Részv.-Társaság

Gyári telefon 439. Városi raktár (Nagypiacz-tér), telefon 471.

Belépési felhívás

Filléres Tak.- és Segélyszövetkezet 12-ik évtársulatába.

A Leszámitoló és Jelzálogbank Rt. kebelében működő

FILLÉRES TAKARÉK ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET

1914 május 1-én új évtársulatot nyit

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenkint kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki tetszése szerinti számban jegyvezhet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebbszerű hetenkint ismétlődő betétek által a vagyonyújítást lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok betéteik arányában olcsó kamattal mellett kölcsönöket kaphasson.

A beiratások a LESZÁMITOLÓ ÉS JELZÁLOGBANK helyiségében (Bémer-tér, Lévy-palota) eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesíthetők.

A vidéki beiratkozók a heti befizetéseket a postatakarékpénztár útján portómentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beiratási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1914. április hó.

Filléres

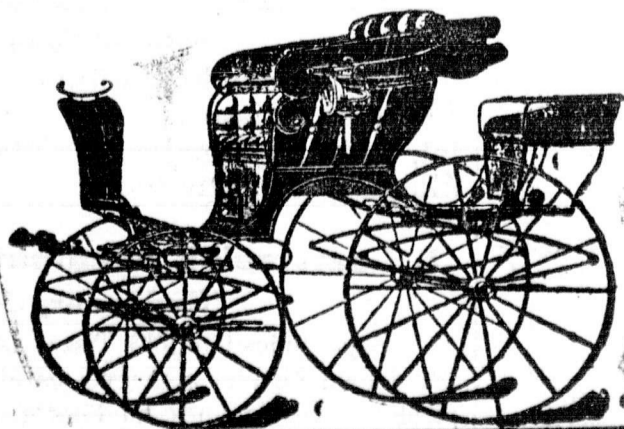
Takarék és Segélyszövetkezet

Standary György

kocsigyáros, volt es. és kir. gyógykovács,

Lakatos-utca 10. szám.

Telefon: 866

Kész új kocsik és átalakítottak mindig nagy választékban kaphatók. Kívánatra rajzok után is készítenek a legmodernebb kiviteiben.

2530/914 eln.

Hirdetmény.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter urnak 1184/914 sz. rendelete értelmében az országgyűlési képviselői választói jognak megszerzéséhez szükséges irni és olvasni tudásnak igazolása céljából az állandó igazoló bizottságot megalakította.

Ezen bizottságnak feladta, hogy mindazoknak, kik az elemi iskola IV. és VI. osztályát sikeresen el nem végezték, de irni és olvasni tudnak, ebbeli jártasságukat hivatalosan megállapítsa és így az elemi iskola IV. és VI. osztályairól bizonyítvánnyal nem rendelkező egyéneknek a választói jog gyakorlásához, illetve az országgyűlési képviselői választói névjegyzékbe való felvételhez megkivánt előfeltételt igazolja.

Minden adózó polgárnak tehát, aki 30-ik életévét betöltötte és egy adónemből legalább 10 korona, több adónemből együttesen legalább 20 korona egyenes állami adót fizet, irni és olvasni tud, önmagával szemben tartozó elsőrangú érdeke, hogy ezen irni és olvasni tudását a kiküldött bizottság előtt igazolja, erről az egész országra érvényes bizonyítványt szerezzon és így birtokába jusson azon képesítésnek, amelynek alapján az egyébb, a törvényben előirt kellekek igazolása mellett kérhetik a választók névjegyzékébe leendő felvételt.

Az irni és olvasni tudásnak igazolására, szóval ezen képesítő vizsgára bocsájtható, a férfinemhez tartozó minden magyar állampolgár, ha 30-ik életévét már betöltötte és ezen szándékát akár írásban, akár személyesen nevének, lakhelyének (utca és házszám) fozlalkozásának és életkorának pontos megjelölése mellett hivatalomban (Városháza I. emelet 3. sz. szoba) legkésőbb 1914. évi május hó 16-ik napjának d. u. 5 órájáig bejelentette.

A vizsgálat ingyenes és a kiküldött bizottság előtt a bizottság által megjelölt nyomtatott szöveg legalább 5 sorának elolvasásából és a bizottság által tollbamondott két sornak a bizottság előtt való leírásából áll.

A kiküldött bizottságok működésüket a városházán 1914. évi május hó 18-án d. e. 8 órakor fogják megkezdeni és szükség esetén a következő napokon folytatni.

A sikerrel vizsgát tett egyén az egész országra érvényes bélyeg és díjmentes bizonyítványt kap, amelynek alapján akár a város területén vagy bárhol az országban egyéb törvényes kellekek igazolása után működésüket később megkezdő örszeiró küldöttségek által az országgyűlési képviselő választók névjegyzékébe lesz felvehető.

Nagyvárad, 1914. április hó 28.

Komlóssy József,
polgármester h.

A *Katholikus Népszövetség* nagyváradai szervezete.

CÉL: a keresztény polgárok tömörítése minden romboló áramlattal szemben; a vallásos és hazafias érzés istápolása, a keresztény közönség közt az összetartás fokozása.

JELSZÓ: a szeretet egyesít, az egység erőt ad.

Tagsági díj egy évre 1 korona, melynek fejében a tag megkapja a havi füzeteket, naptárt ingyen jogi tanácsadásra tarthat igényt s részt vehet a Népszövetség ünnepélyein és értekezletein.

Katholikus Népszövetségi *Otthon.*

A Katholikus Népszövetség nagyváradai szervezetének tagjai részére alakult társas kör. **Tagsági díj egész évre négy kor.** Helyisége a Katholikus Kör épületében, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt van.

A Katholikus Népszövetség jogvédő irodája

A népszövetségi tagoknak ingyen ad jogi tanácsot minden közigazgatási, peres, perenkívüli, telekkönyvi, adóügyben stb.

Hivatalos órák: minden pénteken délután 6-tól fél 8-ig.

Hivatalos helyiség: a Katholikus Népszövetségi Otthon könyvtári helyisége.

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Célja a népszövetségi tagok takarékoságát előmozdítani és tagjait az alapszabályokban körülírt határok közt segíteni. Jelzálogi kölcsönt ad. Elfogad betéteket.

Heti 20 filléres befizetések mellett működik.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthon helyiségében van, a hol a heti befizetések minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 2—5 óra közt eszközöltetnek.

A *Katholikus Népszövetség* *biztosító osztálya.*

Előnyös feltételek mellett elfogad **életbiztosításokat** tőkére vagy életjáradékra, halál vagy elérés esetére. Elvállal továbbá

leánykiházásítási és fiúellátási biztosításokat is.

Elfogad biztosításokat:

tűz, villámcsapás, légszesz- és kazánrobbanás által okozható károk ellen.

Törés által okozható károk ellen, **szállítmányi** károk ellen, betöréses **lopás-, jég-, baleset-, szavatossági** károk ellen

Óvadékbiztosításokat, sikkasztás elleni, valamint **állatbiztosításokat**, végül úti-podgyászbiztosítást.

Általában foglalkozik a **biztosítás minden ágazatával**, a lehető legolcsóbb feltételek mellett.

Részletes felvilágosítással a csoportvezetők, illetve a biztosító osztály szolgálnak.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthonban van. **Hivatalos órák** hétköznapokon d. u. 3—6 óráig.

FÁBIÁN J.

törvényszékiileg bejegyzett cég
épület- és butor-asztalos
Nagyvárad, Pereces-utca 9. szám.

Elvállal minden ezen szakmába vágó munkákat szakszerű és pontos kivitelben, úgy helyben, mint vidéken. **Költségvetés díjtalanul.** Szíves pártfogást kér

Fábián J., asztalos.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Kevés pénzért sok mindent vásárolhat, és pedig:

női harisnyák, párja 30 fillértől, selyem harisni nyáig
férfi zokni „ 28 „ „ zokniig
gyermek harisnya kötött 20 fillértől. Női férfi fehérneműk zselkendők, ridikülök pénzerszények, ernyők igen olcsó árért. Himzés valódi klöpli csipkék.

Férfi gallér darabja 10 fillér,

csak míg a készlet tart. Vidéki rendelések utánvét, viszont eladónak engedmény, meg nem felelőért a pénzt visszaadjuk.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyvárad, Rémer-tér.

Tűz- és betörésmentes

pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

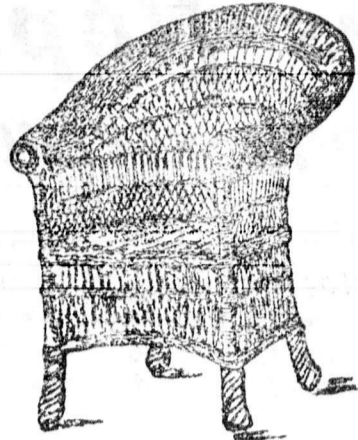
Ezen pénz-szekrényekben a bérlő fél óráig tárgyait saját zárja alatt, önnyaga kezelhet és ezeknek megőrzésére a legmesszebb menő biztonságot és kényelmet találja.

Safe deposit helyiségilakot az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár

Simon Lajos

kosárfonodája
Vizvezeték-utca 37. szám a'att.

Utazó
és ruhás

kosarak

raktáron
vannak.

ELVÁLLAL: mindennemű ezen szakmába vágó munkát fennott butorokat bármiféle kivitelben **méltányos árakban** számítok.

Szőlőmoly ellen az egyedüli biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsl-palota.)

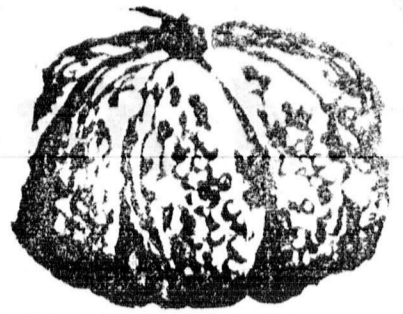
Műszaki harisnyakötőde

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfitiszabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejleéseket s javításokat, valamint azsur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhoz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőz mindenkit a harisnyák jószágáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Márknál szerzi be.

TELEFON : 650.

Alapított 1850-ben.

Alapított 1850-ben.

Van szerencsém a nagyérdemű gazdaközönségnek ajánlani **legkittünőbb**

vetőmagvaimat.

Valódi, eredeti, kitüntetett takarmány répa-fajokat, valódi oberndorfi kerek sárga. Mamuth óriás vörös. Eckendorfi, olajbogyó, palack alakú. Ideál.

Allamilag vizsgált arankamentes **magyar lucerna,**
stiriai vörös lóhere.

Pázsit diszfű-vegyülék angol perje, muhar, bükköny, paprika-köles, kendermag, kék mák.

Gazdálkodók és kereskedő urak figyelmét felhívom **jutányos áramra,** nagyban.

Legjobb konykakerti virágmagvak és gumók.

Brixeni kristály azorin peronospora ellen a legbiztosabb szer 100 liter vízbe 250 gramm 80 fillér.

Sirius-Növény-Tápsó 60 fillér.

Dell'Orto Károly

Nagyvárad, Szent László-tér.

Vidéki megrendeleseket gyorsan és pontosan teljesítek.

Képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

Püspökfürdő megnyitása!

Püspökfürdő megnyitása!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a

Püspökfürdőt május 1-én ünnepélyesen megnyitom.

Gyönyörű parkok, villanyvilágítás, elsőrangú ételek és italok állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére. Pontos kiszolgálás, mérsékelt árak. A nagyérdemű közönség szórakoztatására sikerült **Hamza Jenőt** a kiváló primást teljes zenekarával megnyerni.

Tisztelettel **Dancs István** bérlő.